

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-03491/2015-ERU

V Praze dne 16. června 2015

Č. j. 03491-5/2015-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), ve správním řízení vedeném pod sp. zn. KO-03491/2016-ERU a zahájeném Energetickým regulačním úřadem (dále jen „Úřad“) dne 28. dubna 2015 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s účastníkem řízení, kterým je společnost KOMA – Trade CZ – EU, s.r.o., se sídlem Vendryně 886, PSČ: 739 94, IČ:26863278, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost KOMA – Trade CZ – EU, s.r.o., se sídlem Vendryně 886, PSČ: 739 94, IČ:26863278 (dále jen „účastník řízení“), se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 17. prosince 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Ludgeřovice na ulici Na Návsí u domu č. p. 128 v souvislosti s realizací stavby „Splásková kanalizace dolní Ludgeřovice a horní Ludgeřovice - II. etapa“, při kterých došlo prostřednictvím zemního stroje k poškození středotlakého plynovodní přípojky IPE DN 63, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně, **dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 15 000 Kč** (slovy: patnáct tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 12015.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 12015.

Odůvodnění:

I. Úvod

Dne 18. dubna 2014 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) v důsledku zjištění poškození plynárenského zařízení kontrolu ve věci dodržování ustanovení § 68 odst. 3 energetického zákona. Na základě získaných podkladů dne 2. března 2015 vyhotovil kontrolní orgán Protokol o kontrole č. K020314, č. j. 03888-16/2014-ERU. Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole účastník řízení neuplatnil žádné námitky. Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 03888/2014-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 1. dubna 2015, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny i ostatní skutečnosti, a proto v souladu s ust. § 150 správního řádu vydal příkaz, který byl účastníku řízení doručen dne 29. dubna 2015. Proti příkazu podal účastník řízení v zákonem stanovené lhůtě odpor, jehož podáním byl příkaz zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

II. Kontrolní zjištění

V rámci kontroly bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl dne 17. prosince 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Ludgeřovice na ulici Na Návsí u domu č. p. 128 zemní práce v souvislosti se stavbou „Splašková kanalizace dolní Ludgeřovice a Horní Ludgeřovice – II. Etapa“, při kterých došlo prostřednictvím zemního stroje (bagru) k poškození středotlaké plynovodní přípojky IPE DN 63 (dále jen „plynárenské zařízení“).

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Důsledkem poškození plynárenského zařízení došlo dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] a Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 18. prosince 2013 k úniku 702 m³ plynu do ovzduší za dobu 35 minut. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy došlo k přerušení dodávky plynu dvaceti čtyřem konečným zákazníkům. Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu uhradil účastník řízení dne 31. prosince 2013, což doložil výpisem z účtu.

Účastník řízení neuplatnil vůči kontrolním zjištěním uvedeným v protokolu námitky.

III. Průběh správního řízení

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 08219/2014-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení. Správní orgán považoval současně i ostatní skutečnosti za dostatečně zjištěné, a proto vydal dne 28. dubna 2015 v souladu s ustanovením § 150 správního řádu příkaz č. j. 03491-3/2015-ERU, kterým byla účastníku řízení uložena pokuta ve výši 20 000 Kč, společně s povinností uhradit náklady řízení, a to za spáchání správního deliktu podle ustanovení § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Uvedený příkaz byl účastníkovi řízení doručen dne 29. dubna 2015.

Dne 5. května 2015 byl Úřadu doručen odpor. Podáním odporu byl příkaz v souladu s ustanovením § 150 odst. 3 správního řádu zrušen a správní řízení dále pokračovalo, o čemž byl účastník řízení vyrozuměn přípisem ze dne 12. května 2015. Zároveň správní orgán informoval účastníka řízení v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci. Dále bylo účastníkovi řízení sděleno, co je považováno za podklady rozhodnutí, a byla mu dána možnost doložit správnímu orgánu doklady svědčící o jeho aktuálních majetkových poměrech. Účastník řízení se na výzvu správního orgánu již nevyjádřil. Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ustanovení § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu KO-03491/2015-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplně a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ustanovení § 2 správního řádu.

IV. Popis skutkového stavu

Podle protokolu o kontrole č. K020314, č. j. 03888-16/2014-ERU bylo zjištěno, že účastník řízení jako hlavní dodavatel a zhotovitel stavby „Splašková kanalizace dolní Ludgeřovice a horní Ludgeřovice – II. etapa“ prováděl v obci Ludgeřovice na ulici Na Návsi u domu č. p. 128 zemní práce, při kterých došlo prostřednictvím zemního stroje k poškození plynárenského zařízení.

Stavebně technická činnost účastníka řízení jako zhotovitele výše uvedené stavby byla realizována v souladu s podmínkami pravomocného stavebního povolení vydaného Městským úřadem Hlučín, odborem životního prostředí a komunálních služeb, č. j. [REDAKCE] dne 27. února 2012.

Vzájemné vztahy mezi přímými účastníky výstavby, tedy subjektu v postavení dodavatele stavby, a účastníkem řízení jako zhotovitelem, byly před započítáním stavebních prací upraveny smlouvou o dílo č. [REDAKCE] ze dne 2. října 2013, když dle této smlouvy byl zhotovitelem účastník řízení a objednatelem společnost VOKD, a.s., IČ: 47675853.

Dne 2. listopadu 2012 vydal správce plynárenského zařízení k předmětné stavbě Stanovisko o existenci sítí plynárenského zařízení v zájmovém území výstavby č. [REDAKCE], spolu s vymezením podmínek pro provádění zemních výkopových prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení, s platností 24 měsíců ode dne vydání. Přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo dle Protokolu o vytyčení plynárenského zařízení dne 9. srpna 2013 provedeno společností RWE Distribuční služby, s.r.o., v zájmovém území stavby hledačem typu RD 4000 a následně vyznačeno barvou. Dne 26. září 2013 účastník řízení seznámil své zaměstnance s polohou a vytyčením inženýrských sítí a s podmínkami pro provádění činností v ochranných pásmech plynárenského zařízení.

Dne 17. prosince 2013 došlo v obci Ludgeřovice na ulici Na Návsi u domu č. p. 128 při realizaci zemních prací k poškození plynárenského zařízení v důsledku provádění výkopových prací prostřednictvím stroje - bagru. O poškození plynárenského zařízení byl následně proveden zápis do stavebního deníku – denní záznamy stavby na listu č. [REDAKCE].

V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] a Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 18. prosince 2013 k úniku 702 m³ plynu do ovzduší za dobu 35 minut. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy došlo k přerušení dodávky plynu dvaceti čtyřem konečným zákazníkům.

K poškození plynárenského zařízení se účastník řízení vyjádřil v Záznamu z jednání v rámci kontroly ERÚ, č. j. 03888-5/2014-ERU ze dne 6. května 2014, když uvedl, že při strojním výkopu kanalizace bagrem typu New Holland ve vzdálenosti cca 5 m od výkopu došlo k samovolnému utržení okraje asfaltu, jehož pádem do výkopu následně došlo k proražení středotlakého plynovodu.

Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu uhradil účastník řízení dne 31. prosince 2013, což doložil výpisem z účtu.

V. Právní hodnocení

Správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona. V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není na základě vyjádření účastníka řízení a ze získaných podkladů pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo dne 17. prosince 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci obci Ludgeřovice na ulici Na Návsi u domu č. p. 128 prováděl zemní práce, při kterých došlo prostřednictvím zemního stroje k poškození plynárenského zařízení. Ani účastník řízení tuto skutečnost nezpochybnil.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost provádí v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce, 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

V rámci příkazního řízení bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl zemní práce v ochranném pásmu prostřednictvím zemního stroje – bagru. Vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníku řízení známa ze Stanoviska o existenci sítí plynárenského zařízení v zájmovém území výstavby č. [REDAKCE], které bylo vydáno spolu s vymezením podmínek pro provádění zemních výkopových prací v ochranném pásmu plynárenského

zařízení, s platností 24 měsíců ode dne vydání. Přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo dle Protokolu o vytyčení plynárenského zařízení dne 9. srpna 2013 provedeno společností RWE Distribuční služby, s.r.o., v zájmovém území stavby hledačem typu RD 4000 a následně vyznačeno barvou. Dne 26. září 2013 účastník řízení seznámil své zaměstnance s polohou a vytyčením inženýrských sítí a s podmínkami pro provádění činností v ochranných pásmech plynárenského zařízení.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení věděl, že zemními pracemi může být dotčeno ochranné pásmo plynárenského zařízení, přesto nepostupoval tak, aby nedošlo k jeho poškození, když nedodržel podmínky pro realizaci zemních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení či mimo ně podle ust. § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že účastník řízení svým jednáním porušil zákaz poškození plynárenského zařízení stavební činností v ochranném pásmu či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona a byly tak naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 vydaného pod sp. zn. 8 As 17/2007-135 vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě, kdy účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení a způsobil únik plynu, došlo k naplnění materiální stránky trestnosti uvedeného správního deliktu, neboť byl narušen zájem společnosti na bezpečném provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenských zařízení či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Jednání účastníka řízení tedy naplnilo rovněž znaky materiální stránky správního deliktu, přestože následkem správního deliktu bylo pouze místní ohrožení spolehlivosti provozu plynárenské soustavy.

Správní úřad se také zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. V odporu podaném dne 5. května 2015 účastník řízení namítá, že si je vědom skutečností, ze kterých vycházel Energetický regulační úřad, ale s ohledem na výši pokuty se domnívá, že nebyl plně vzat v úvahu význam polehčujících okolností, když se jedná o první porušení předpisů, seznámení zaměstnanců s existencí,

polohou a vytyčením inženýrských sítí a v neposlední řadě skutečnost, že účastník řízení bezprostředně řešil vzniklou situaci a vzniklou škodu uhradil. Dále účastník řízení ve svém odporu uvádí, že navrhuje uložení pokuty nižší, než je uložených 20.000 Kč, když poukazuje na svůj aktuální stav druhotné platební neschopnosti.

Správní orgán se námitkami účastníka zabýval a uvádí, že činnosti, a to jak v ochranném pásmu energetického zařízení, tak i mimo ně, musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení. Subjekt, který chce vykonávat nějakou činnost, jako např. zemní práce, zřízení stavby či umístění konstrukce apod., by si měl být i bez znalosti zákona vědom, že při své činnosti musí postupovat opatrně a obezřetně, aby při ní nedošlo k poškození některé z inženýrských sítí. Účastník řízení sám v odporu podaném dne 5. května 2015 uvádí, že si je vědom skutečností, ze kterých vycházel Energetický regulační úřad. Dá se tedy konstatovat, že účastník řízení neprováděl práce s maximální opatrností, neboť vynaložení maximální opatrnosti při provádění zemních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení by bylo na místě v případě, pokud by toto zařízení bylo plně funkční a v provozu. Správní orgán k tomu podotýká, že subjekt, který chce vykonávat nějakou činnost, jako např. zemní práce, zřízení stavby či umístění konstrukce apod., by si měl být i bez znalosti zákona vědom, že při své činnosti musí postupovat opatrně a obezřetně, aby při ní nedošlo k poškození některé z inženýrských sítí. Správní orgán poukazuje na skutečnost, že charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy a zájem na bezporuchové dodávce zemního plynu pro jeho konečné zákazníky. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození. Námitky účastníka řízení však správní orgán posoudil a vyhodnotil při stanovení výše pokuty.

Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky správního deliktu, neboť v jeho jednání lze shledat jistou společenskou nebezpečnost (škodlivost) spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném provozu plynárenské soustavy, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení a úniku plynu za přerušení dodávky plynu 24 konečným zákazníkům. Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Při stanovení výše pokuty postupoval správní orgán v souladu s ust. § 91d odst. 2 energetického zákona.

Za okolnost, která závažnost správního deliktu snižuje, považuje správní orgán skutečnost, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, a porušil tak právní předpis ve věcné působnosti úřadu poprvé.

Za okolnost, která závažnost správního deliktu rovněž snižuje, považuje správní orgán skutečnost, že účastník řízení seznámil své zaměstnance s polohou a vytyčením inženýrských sítí a s podmínkami pro provádění činností v ochranných pásmech plynárenského zařízení.

Z pohledu zájmu společnosti na bezpečném provozu plynárenských zařízení je třeba konstatovat, že následky (typ poškozeného plynárenského zařízení, množství uniklého zemního plynu a zejména dodávky dvaceti čtyřem zákazníkům) správního deliktu byly v tomto konkrétním případě více významné a závažnost spáchaného správního deliktu lze z tohoto pohledu proto hodnotit jako vyšší.

V příkazním řízení správní orgán posoudil okolnosti, které považoval za nejdůležitější při stanovení výše pokuty a pokutu uložil u spodní hranice zákonného rozpětí. Ve správním řízení pak správní orgán zhodnotil i okolnosti, které účastník řízení namítl v odporu proti příkazu. Jako polehčující okolnost správní orgán vyhodnotil, že účastník řízení bezprostředně nahlásil poškození plynárenského zařízení a veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu byly v plné výši uhrazeny.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem správní orgán pokutu původně stanovenou snížil na výši, jaká je uvedena ve výroku II. tohoto rozhodnutí, tj. při spodní hranici zákonného rozpětí pokuty. Správní orgán vyrozuměl účastníka řízení o možnosti doložit své příjmy, čehož účastník řízení nevyužil. V případě správního trestání právnické osoby nelze uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem a může plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Souběžně je výrokiem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ustanovením § 152 správního řádu k předsedkyni Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

-Otisk úředního razítka-

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly